

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa T. Ż.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji [...] spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2022 r.,
na skutek skarg kasacyjnych powoda i pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 11 sierpnia 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia obydwu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2) znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 sierpnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] częściowo uwzględnił i w pozostałym zakresie oddalił apelację powoda T. Ż. oraz oddalił apelację pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń [...] S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z 16 stycznia 2020 r., w sprawie ustalenie i zapłatę.

Od orzeczenia Sądu drugiej instancji skargi kasacyjne wniosły obie strony.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w części oddalającej jego apelację i domagał się, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego

rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...], ewentualnie orzeczenia co do istoty sprawy.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w części i domagał się, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargi kasacyjne powoda i pozwanego nie kwalifikowały się do przyjęcia celem ich merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosków o przyjęcie skarg do rozpoznania obaj skarżący wskazali na oczywistą zasadność ich skarg kasacyjnych.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie SN z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Tymczasem w analizowanych skargach kasacyjnych istnienia tej przesłanki nie wykazano. Powód wskazał jedynie, że – jego zdaniem – Sąd drugiej instancji wadliwie sporządził uzasadnienie zaskarżonego wyroku, a także dokonał wadliwej wykładni art. 445 § 1 k.c., przyznając mu zaniżoną kwotę zadośćuczynienia. Natomiast pozwany powołał się na błędną, zdezaktualizowaną w orzecznictwie wykładnię art. 362 k.c., dotyczącego przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. W obu przypadkach jest to zwykła polemika z dokonaną przez Sąd drugiej instancji oceną prawną ustalonego stanu faktycznego, a nie argumentacja wystarczająca dla wykazania, że nastąpiło kwalifikowane naruszenie prawa przez sąd.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art.398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., poprzez ich wzajemne zniesienie między stronami.

[as]